

lend, aan de orde had moeten komen.

Tijdens de les blijkt de leraar een aantal dingen te vergeten die hij stellig van plan was te doen. Het leven is sterker dan de leer!

Ik wilde met dit lesfragment laten zien dat het niet zo eenvoudig is van te voren geformuleerde leesstrategieën volledig aan te orde te stellen. De vakdidactisch onderzoeker ervaart hierdoor dat een grote mate van bescheidenheid gewenst is. De 'gewone' leraar bemerkt dat er, als hij eens de moeite neemt één van zijn lessen letterlijk op papier te zetten, nog wel iets te zeggen is over zijn aanpak en tekstkeuze. Voor mij was dat in ieder geval heel onthullend en tegelijkertijd heel heilzaam.

Ben van Wendel de Joode
Paolalaan 2
8072 CP Nunspeet
(Nederland)

T U S S E N D O O R

Schrijvers over de oorlog

De Nederlandse Onderwijs Televisie heeft een reeks van vijf uitzendingen klaar met als thema 'Schrijvers over de oorlog'. In elk programma staat een roman centraal: *Wie-rook en tranen* (Ruyslinck), *De donkere kamer van Damocles* (Hermans), *De aanslag* (Mulisch), *Pastorale 1943* (Vestdijk) en *Het meisje met het rode haar* (De Vries). Data van de uitzendingen op NEDERLAND 3: di. 24/4, 1/5, 8/5, 15/5, 22/5 of wo. 25/4, 2/5, 9/5, 16/5, 23/5, telkens om 10u30.

Er is een begeleidend tekstboek voor leraar en leerling voorhanden, dat in Vlaanderen verkrijgbaar is via Infodok, Brabançonnestraat 95A, 3000 Leuven.

Bibliografie

Aarnoutse, C.A.J.: *Aspecten van begrijpend lezen in het vierde leerjaar van het gewoon lager onderwijs*. Nijmegen, 1982 (diss.).

Bol, E.: *Leespsychologie. Een onderwijs-leerpsychologische analyse van begrijpend lezen*. Groningen, 1982. (Leerpsychologie en onderwijs 6).

Calcar, W.I.M. en K. Henneman: *Leesonderwijs: onderwijs in strategisch handelen. Een demonstratie*. In: *Vonk* 18 (1988), nr. 4, p. 186 - 199.

Doblaev, L.P.: *Studieteksten lezen en begrijpen*. In: *Toegepaste tekstwetenschap uit de Sovjetunie*. Redactie Carel van Parreren; vertaling Zuzana Nelissen-Bradova. Apeldoorn, 1984.

Palincsar, A.S. en K. Ransom: *From the mystery spot to the thoughtful spot*. In: *The Reading Teacher* 41 (1987), nr. 8, p. 784 - 790.

Parreren, C.F. van: *Onderwijsproceskunde*. In: *Onderwijsproceskunde, geredigeerd en ingeleid door M.C. Schouten-van Parreren* (Leerpsychologie en onderwijs 5), 1981, p. 154 - 202.

Schouten-van Parreren, C.: *Een handelingspsychologische analyse van verschillen tussen leerlingen bij het leren van vreemde talen*. In: *Handelingen. Tijdschrift voor handelings-theoretisch onderzoek* 3 (1989), nr. 3/4, p. 18 - 36.

Westhoff, G.: *Leesproces en leerproces*. In: *Levende Talen* 1983 (382), p. 260 - 265.